

ELEMENTI I KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI GEOGRAFIJE

Ocjenjivanje i vrednovanje usklađeno je s aktualnim *Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi*.

1. ELEMENTI VREDNOVANJA

Element vrednovanja	Opis elementa	Oblik	Kriterij
Geografska znanja	poznavanje i primjena ključnih pojmova, stupanj usvojenosti ishoda učenja (obrazovnih postignuća)	pisano, usmeno	točnost i kvaliteta odgovora; reakcija na postavljeno pitanje; samostalnost
Geografske vještine	praktične vještine (orijentacija u prostoru, izrada skica, profila, tematskih karata, dijagrama, prezentacija, postera, plakata, samostalnih pisanih radova); kognitivne vještine (analiza grafičkih priloga); primjena geografskih znanja, povezivanje nastavnog gradiva i logičko zaključivanje	pisano, usmeno, praktično	točnost, preciznost, samostalnost, preglednost i sl.; primjena statističkih i grafičkih metoda; prezentacijske vještine; timski rad
Kartografska pismenost	poznavanje matematičkih i geografskih elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata; lociranje upotreba geografskih karata	pisano, usmeno, praktično	orijentacija i snalaženje na karti; čitanje i interpretacija sadržaja karata; pravilno pisanje geografskih imena

2. POSTOTCI RIJEŠENOSTI I ODGOVARAJUĆE VRIJEDNOSTI SUMATIVNOG VREDNOVANJA KOD PISANOG PROVJERAVANJA

Postotak (%) bodova	Ocjena
88-100	Izvrstan (5)
75-87	Vrlo dobar (4)
61-74	Dobar (3)
50-60	Dovoljan (2)
0-49	Nedovoljan (1)

Ukoliko učeniku nedostaje mali postotak (1-2%) za veću ocjenu, dobiti će pitanje za ocjenu više. Točan odgovor rezultira većom ocjenom. Ukoliko je odgovor netočan, ocjena ostaje ista.

3. NAČINI PRAĆENJA

Praćenje rada učenika provodi se različitim načinima:

- Pitanjima za ponavljanje usvojenosti nastavnih sadržaja s prijašnjeg sata te nakon obrade i ponavljanja nastavne jedinice
- Rješavanjem problemskih zadataka te rješavanjem i ispunjavanjem slijepih karata
- Aktivnostima vezanim uz tijek nastavnog sata:
  - učenik aktivno ili pasivno prati nastavu,
  - učenik je pažljiv ili zabavljen svojim aktivnostima,
  - učenik je koncentriran ili lako gubi kontakt s nastavom,
- Odgovornošću prema radu kroz:
  - Redovitost u radu i poštivanje dogovora
  - Uredno i redovito vođenje bilješki o nastavnim sadržajima (svaki učenik mora imati bilježnicu samo za nastavni predmet Geografija)
  - Redovito rješavanje radne bilježnice
  - Strpljivost u radu i aktivno sudjelovanje u radu u paru i grupnim aktivnostima, odnosno u kooperativnom radu
  - Redovitim i točnim rješavanjem domaćih zadaća
- Pisanim ispitima znanja prema unaprijed najavljenim datumima (najmanje 14 dana ranije ili 7 dana ranije u slučaju kratke kartografske provjere).
- Razvijanjem statističkih i grafičkih vještina te vještina terenskog rada kroz zapažanja u prostoru, prikupljanje podataka, snalaženja na geografskoj karti i u prostoru.

4. ISPRAVCI OCJENA

Svaki učenik koji je negativno ocijenjen iz pojedinog dijela gradiva u dogovoru s nastavnikom može dobiti priliku za ispravak ocjene, a ukoliko učenik pokaže napredak u pokušaju ispravka, može dobiti i drugu priliku. Ukoliko učenik ne ispoštuje dogovor za ispravak ocjene, ona ostaje negativna.

Učenici koji žele ispravljati pozitivne ocjene mogu dobiti priliku samo ukoliko veća ocjena iz pojedinog dijela gradiva donosi veću zaključnu ocjenu te ukoliko su pokazali odgovornost i redovitost u radu, opisanu u načinima praćenja. Ocjena dovoljan (2) može se ispravljati u roku od tri nastavna sata nakon provjere znanja. S obzirom da je poželjan redovit rad, učenici bi se morali potruditi na dan provjere znanja dobiti željenu ocjenu. Negativne ocjene mogu se do ocjene odličan (5) ispraviti u roku od tri nastavna sata nakon provjere znanja. Ukoliko učenik u navedenom roku ne ispravi negativnu ocjenu, može je ispraviti na maksimalno dovoljan (2). Iznimka ovom pravilu vrijedi za učenike koji su na pisanoj provjeri znanja ostvarili manje od 15% riješenosti. U tom slučaju ocjenu mogu ispraviti na maksimalno dovoljan (2), bez obzira kada odluče ispravljati.

Jednom kada je negativna ocjena ispravljena, ne uračunava se u prosjek ocjena.

5. ZAKLJUČNA OCJENA IZ GEOGRAFIJE

Zaključna ocjena proizlazi iz sva tri jednakovrijedna elementa vrednovanja naučenoga. Određuje se na temelju usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, uz uvažavanje pokazatelja o učenikovu učenju i napredovanju koje se kontinuirano bilježi i obrazlaže baš kao i brojčane ocjene.

Aritmetička sredina (prosijek ocjena) nije jedini kriterij pri utvrđivanju zaključne ocjene.

Učenik ne mora imati svaku tematsku cjelinu vrednovanu pozitivno da bi imao pozitivnu zaključnu ocjenu, ali mora imati prosjek ocjena veći od 1,5 te 50% pozitivnih ocjena iz svakog pojedinog elementa vrednovanja.

DODATAK: KRITERIJI ZA VREDNOVANJE POJEDINOG ELEMENTA

Razina usvojenosti ishoda: **IZVRSTAN**

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je brza i točna - izrazito temeljito i opširno obrazlaže naučeno - gradivo je usvojeno sa potpunim razumijevanjem, proširuje ga vlastitim iskustvom - originalan i samostalan u rješavanju zadataka - sve navedeno učenik vrši bez pomoći nastavnika	<ul style="list-style-type: none"> -izrazito kvalitetno, brzo i točno uočava geografske pojave i procese -izrazito temeljito i opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima -izuzetno samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema -s lakoćom obrazlaže i dokazuje geografske procese i pojave -pokazuje razvijeno i prošireno logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom	<ul style="list-style-type: none"> -izrazito brzo, točno i samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove -izrazita sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa karte (paralelno pokazivanje na karti sa iznošenjem teorije) -izrazito točno i brzo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke -izrazito uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: VRLO DOBAR

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je sporija, no i dalje bez pomoći nastavnika - kvaliteta znanja je točna i opširna, a način iznošenja gradiva je uglavnom logičan te sa razumijevanjem - uspješno primjenjuje stečena znanja 	<ul style="list-style-type: none"> - polagano i sporije, ali točno, uočava osnovne geografske pojave i procese - opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - logično obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - pokazuje logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - točno i samostalno, no sporije, pokazuje i „čita“ geografske pojmove - povezuje i „čita“ naučeno gradiva sa geografske karte - Točno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke - uspješno koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: DOBAR

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i uz pomoć nastavnika (brojna potpitanja i navođenje na dogovor), no činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno - kvaliteta znanja je prosječna, a način iznošenja gradiva je logičan tek u pojedinim dijelovima 	<ul style="list-style-type: none"> - polagano i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - prosječno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - djelomično i nepotpuno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - prosječno i djelomično logički zaključuje i povezuje s životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - većinu zadanih pojmova pokazuje točno - djelomično razvijena kartografska pismenost - uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i koristi se njima uz učiteljevu pomoć - prosječno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge - geografsku kartu koristi i „čita“ uz pomoć učitelja pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: ZADOVOLJAVAJUĆA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je djelomična, kvaliteta znanja je nepotpuna i površna sa greškama, a način iznošenja znanja tek zadovoljavajući uz sposobnost razgovora sa nastavnikom - na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice - otežano povezuje stečena geografska znanja s konkretnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - nepotpuno i površno s pogreškama povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - djelomično i uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - površno logički zaključuje i povezuje s životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - pokazuje na geografskoj samo pojedine osnovne zadane pojmove - teško uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i slabo se koristi njima - nepotpuno i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te zahtjeva veliku pomoć učitelja - vrlo površno i djelomično „čita“ i koristi geografsku kartu pri orijentaciji

Razina usvojenosti: NEZADOVOLJAVAJUĆA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKE VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
<ul style="list-style-type: none"> - učenik ne odgovara na postavljena pitanja i nije usvojio ključne pojmove - učenik pokazuje nerazumijevanje geografskih nastavnih sadržaja - učenik ne primjenjuje i ne poznaje primjere korištenja geografskih znanja u svakodnevnom životu 	<ul style="list-style-type: none"> - nesuvislo uočava geografske pojave i procese - ne povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima 	<ul style="list-style-type: none"> - nesuvislo pokazuje na geografskoj karti najosnovnije zadane pojmove - nema razvijenu kartografsku pismenost - gotovo ne uočava i ne prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i ne koristi se njima - nelogično i bez razumijevanja analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te i uz veliku pomoć učitelja ne razumije - nesuvislo koristi i ne „čita“ geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru